

18

ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಸುಗಮಕಾರ್ತಿಯಾದಾಗ

ನಿಶಾ ಬುತೋಲಿಯಾ

ನಾನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ, ಎರಡು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮೂರು, ಮೂರು ವರ್ಷದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಧಾರಾತ್ಮಕ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲೆಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ದೊರಕಿತು, ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಒಂದಿಸಿದವರು ಮುಂಬೇಯಲ್ಲಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಲಹಾರರಾದ ಶ್ರೀ ರಸಿಕ್ ಭಾಯಿ ಶಾ ಅವರು.

ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಕಲಿಕೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ತೀರ ಹೊಸತು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸದಾ ಉತ್ಸಾಹ ಹುರುಣಿನಿಂದ ತಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರೂ ಅವರು ಅವರು ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಅತೀವ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಅದನ್ನು ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವುವುದುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು 'ನಾನು' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಿದ್ದರು. ಅದು 2009ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ಆರಂಭದ ಸಮಯ. ನಾನು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದ್ರವ್ಯರಾಶಿ, ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ, ಈ ಮೂರು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಕಾರವಾಗಿ ನನಗೆ ಕಷ್ಟ ಅನ್ವಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದ ಕಾರಣ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಮನವೊಡಿತ್ತು.

ಅದೇ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ... ದ್ರವ್ಯರಾಶಿ, ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ, ಈ ಮೂರು ಪದಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದವು. ಈ ಪದಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗಲೇಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಮುಂದೆ ಒಂದು ತೂಕದ ತಕ್ಷದಿ ಹುಣಿಯತ್ತಿತ್ತು. "ಅದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು?" ಮತ್ತು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂಗಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲೇ? ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತೂಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನೋಡಲು ಸಿಗುತ್ತದ್ದಲ್ಲ? ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. 'ಅದರೆ ಅಂಗಿಗೆ ಹೋಗುವ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಗೇನೊ ಹೋಸ್ಟಲ್‌ವಲ್ಲ? ಅವರು ಅದನ್ನು ದಿನಾ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೋಸ್ಟಾಗಿ ಮತ್ತು ರೋಚೆಕ್ವಾಗಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತು ಅಂಗಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು

ನೋಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಕೆಯೇನೂ ಕೆರಳುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಆ ವ್ಯಾಪಾರ ನನ್ನ ಮತ್ತು ತಕ್ಷದಿ ಮುಟ್ಟಿ, ನೋಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವನೇ? ಅವನು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೂ, ನಾನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೆ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿ, ನೋಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಬಹುದು? ಎಲ್ಲಾ ಮೂವತ್ತು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಳಸಿ, ನೋಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವುದೇ? ಮತ್ತೆ, ಪ್ರತಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದು ನೀರಸ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?' ಹೀಗೆ ನಾನು ಯೋಜನೆಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಸೋಗಸಾದ ಯೋಜನೆ ಹೋಳಿಯಿತು. ನನ್ನ ಮತ್ತು ತೂಕದ ತಕ್ಷದಿ, ತೂಕದ ಕಲ್ಲುಗಳು, ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಳಯಲು ಅಳತೆ ಹಾತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಶಾಬ್ದಾ ಒಳ್ಳಿಯ ಯೋಜನೆ!

"ಎರಡು ದಿನ ಆದ ಮೇಲೆ ನಾವೇಂದು ಅಂಗಡಿ ಇಡೋಣ; ಬೇರೆ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರೋಣ," ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಮತ್ತು ಹೇಳಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇ, ಅವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನೇ ಶುರು ಮಾಡಿದರು; ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರೇಗಳಿಗೆ ಅವರವರೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟರು; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾವು ಹೇಗೆ ಅಂಗಡಿ ಇಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟರು.

ನಾವು ಪುಟ್ಟಿ ಪುಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ಇಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ಅವರಲ್ಲಿರುಗೂ ಕಿಲೋ 40, 40, 40, ಲೀಟರ್, ಮಿಲಿ ಲೀಟರ್, ಮಿಲಿ ಮೀಟರ್, ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಮತ್ತು ಮೀಟರ್ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಒಂದು ಸಾರಿ ಪುನರ್ಮಾನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಆಮೇಲೆ ಅಂಗಡಿ ಇಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಿಯಾಗಿ ತೂಕದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮದುಕಲು ಹೊರಟಿವು. ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆದ ಮೇಲೆ, ಆಟದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವೃತ್ತಕಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆವು. ಪ್ರತಿ ಮಗುವು ತಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು. ಮತ್ತು ತಾವು ತಂದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು 1kg, 500gm, 250gm, 50gm ಎಂಬಿತ್ತುದಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ, ಹೆಸರಿಸಿದರು. ಅವರ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಕಲ್ಲುಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇ. ತಮ್ಮ ಕಲ್ಲಿನ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತೂಕದ ಪ್ರಮಾಣ ತಾಳೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಹೋಳಿಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹಪಾತಿಗಳಿಂದ ಕಲಿತರು, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು, ತಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು, ನುಣಿಗೆ ಇರುವ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಡುಕಿದರು.

ತೂಕದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿ ಆದ ನಂತರ ನಾವು ತರಗತಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದೇವು. ಒಟ್ಟೊಂದು ತೂಕದ ತಕ್ಕಡಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇವು. ನಮಗೆ ಹೊಳೆದ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆವು. ಎಲ್ಲ ಯೋಚನೆಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾಗಿಯೇ ಇದ್ದವು! ತಕ್ಕಡಿ ಮಾಡಲು ಮಣಿನ ತಟ್ಟಿಗಳು, ಸೀಲ್ ತಟ್ಟಿಗಳು, ಪೇಪರ್ ತಟ್ಟಿಗಳು, ಲೋಟಗಳು, ಎಲೆಗಳು, ಕಟ್ಟಿಗಳು, ಕಣ್ಣಿಂದ ಸರಳಗಳು, ದಾರಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಂದವು.

“ನಿಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಸಾಮಾನು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೀರಿ?” ಎಂದು ನಾನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾನಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಕೆಲವರು ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು. “ನನಗೆ ಒಂದು ಹಗ್ಗ ಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೀರಾ?” ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ತಕ್ಕಣ ಐದು ಕ್ಯಾಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದವು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಉದ್ದೇಶವು ಮತ್ತು ಅವಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿ ಬಂತು. “ಹೇಗೆ ಅಳೆಯಬಹುದು?” ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವು. ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಮೀಟರ್ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ನಂತರ, ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಇತರ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆಸ್ತಿದಾಯಕವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇವು. ನಾವು ಏನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇವೋ, ಅವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವು. “ಜಾಹೀರಾತು ಹೊಡುವುದು ಹೇಗೆ?” ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಯೋಚನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಕೆಲವರು ಕಾಗದದ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಬರೆಯೋಣ ಎಂದರೆ, ಇನ್ನು

ಕೆಲವರು ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಪದೆ ಪದೆ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗೋಣ ಎಂದರು; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಇರ್ಬೋಣ, ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

ಮಾರನೆ ದಿನ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಂಗಡಿ ಇಡಲು ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದ್ದೇವು. ಮೇಜುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು, ಅವರು ಬರೆದ ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಳ ಶೃಂಗಿಸುವುದು, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಜಾಹೀರಾತು ಫಲಕಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನಾವು ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟಿ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ಸಜ್ಜಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದೆವು.

ಗೋಡೆಗೆ ಆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಜುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳು ಮೇಜಿನ ಮುಂದೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆ: ‘ಎರಡು ಕೆಜಿ ತೊಗರಿಬೇಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಜಿ ಉಚಿತ’ ‘ತಲೆಗೂದಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಅಡುಗೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ನಿನ್ನ ಜರ್ಮಾವನ್ನು ನುಳಿಪಾಗಿಸಲು ಎಣ್ಣೆ... ಖರೀದಿ, ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿ’ ಇತ್ಯಾದಿ. ಜಾಹೀರಾತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂಡಿತೆಯ ಭಾವ ಇತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಾಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾಗದದ ಜೀಲಗಳನ್ನು ಹೊಡ ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು.

ನನ್ನ ಈ ಮುದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ಸಾಹದ ಜೀಲುಮೆಗಳಂತಿದ್ದರು; ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಾರಾಗಿದ್ದರು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಪುಟ್ಟಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ಮೂಕವಿಸಿತ್ತಳಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟೇ

ಆಗ ಇತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದಿಗೆ

ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ‘ಮಾರು ಕೆಲೋ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು; ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡಿದರು; ‘ಜಿಲ್ಲರೆ ಕೊಡಿ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು; ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಾದರು. ಹಾಗ್ಗಿ, ಅಂದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ನೋಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಮಾಡಿದ್ದರು! ಇತರ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರೆಲ್ಲ ಬಂದರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಣ, ದೃವ್ಯರಾಶಿ, ಪ್ರಮಾಣ, ಪರಿವರ್ತನೆ, ಕ್ಷೀರಣ ಉಪಯೋಗ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು. “ಒಂದು ಕೆಲೋ ಆಕ್ಕಿ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು? ನಾನು ಒಂದು ಕೆಲೋ ಮತ್ತು 250 ಗ್ರಾಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಣ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ?” ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟರು.

ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಸೂಂದರಲಕ್ಷ್ಯಾಳಗಾದವರಂತೆ ಕಂಡುಬಂದರು; ಇನ್ನು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಿತುಂಪತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾರು ಕೊಡ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಡಲಲ್ಲಿ. ‘ಗ್ರಹಕರು’ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸಾಗಿದರು.

ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ತೋರಿಸಿದ್ದ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಸಾಮಧ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೋಗಿದರು. “ಬಹಳ ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು” ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ನಾನು ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಉಬ್ಬಹೋದೆ. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತಡವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು, ಏಕಾವಕಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ನಿರಗ್ರಜವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸತ್ತಾಡಿಗೆ. ಬಹುಶಃ ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭ ಬದಗಿ ಬಂದ ಕಾರಣ ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಬಲು ಸಲೀಸಾಗಿ ಬಂದಿರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ, ‘ಅಂಗಡಿ

ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ’ ಎಂಬ ಬೋಡನನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ತಗಲಿ ಹಾಕಿದೆವು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಸುಸ್ಥಾದವರಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಅವರ ಉತ್ಸಾಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ತಂದ ಕಾಳುಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಚೆಲ್ಲಿದ್ದವು. ‘ವನು ಮಾಡುವುದು?’ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆವು. ನಾನೋಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿ – ‘ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬಾಚಿ, ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಎಸೆಯೋಣವೇ?’ ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ‘ಬೇಡಾ’ ಎಂದು ಕೊಗಿದರು (ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ’ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇವು). ಉಪಯೋಗ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದೆವು. ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಮಾಡಿ, ಮನಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ’ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿಬ್ಬಿರಿಂದ ಸಲಹೆ ಬಂತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ನಾವು, ಚೆಲ್ಲಿ ಹೋದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರೋಳಿದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತೋಣ ಎಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದೆವು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನೆಲ ಅಗೆದು, ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರಿನ ಬಾಟಲೀಯಿಂದ ನೀರು ಹನಿಸಿದೆವು.

ಪ್ರತಿದಿನ ಏನಾದರೂ ಮೋಳಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕಾತರದಿಂದ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಒಂದು ದಿನ ಪುಟ್ಟಪುಟ್ಟ ಮೋಳಕೆಗಳು ಗೋಚರಿಸಿದೆವು. ಅದು ಅಧ್ಯತ್ಮ ಸಾಧನೆ ಎಂಬಂತೆ ಖುಶಿಪಟ್ಟಿದೆ.

ಅವತ್ತು, ಕಾಳು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ, ತರಗತಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ನಂತರ, ‘ನಾವು ಇವತ್ತು ಮಾಡಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯೋಣ’ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ – ನಾವು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸಿದೆವು? ಹೇಗೆ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದೆವು? ಹೇಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದೆವು? ಇನರ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಏನು ಅನುಭವ ಆಯಿತು? ಬಟ್ಟಿಂದದಲ್ಲಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನುಸುತ್ತದೆ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮಕ್ಕಳು 2-3 ಪುಟದಪ್ಪು ಉದ್ದ್ವದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಬರೆದರು – ಅದೂ ನನ್ನ ಮೂರನೆ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು! ನನಗಂತೂ ಇದನ್ನು ನಂಬಲು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು! ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ಅಂದಾಗ, ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಹ್ಯಾರ ಅಷ್ಟೆ ಬರೆಯಿತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು, ಇಂದು ಪುಟಗಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಬರೆಯಿತ್ತಾ ಸಾಗಿದ್ದರು... ಅದೂ ಕೂಡ ಅವರದೇ ಪದಗಳಲ್ಲಿ... ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಇತ್ತು. ಅವರ ಯೋಜನೆ, ತಯಾರಿ, ಕಿಂಳ ಶ್ರಮ, ಎಲ್ಲವೂ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿತ್ತು. ಬರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಅಥವ ಗುರಜಾತಿ ಪದಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತತ್ವವಾನ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದ್ದವು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಅಸಾಮಾನ್ಯರು ಎಂದು ನನಗೆ ಆಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ತಪ್ಪು ನನ್ನದೇ. ಏನಾದರೂ ಬರೆಯಲು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ:

ನಾವು ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ (ಅಭಿಜ) ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು. ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯಲ್ಲ.

ಪದ ಬಳಕೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಕಾಗುಣಿತ, ಕೈಬಿರಹ, ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ವರದಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇತ್ತು. ಅವರು ಇತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದ ಅಂಶಗಳ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಗಣಿತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ನಾನು ಪ್ರತಿ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ಕೆಲೋ ಗ್ರಾಂಪಿನಿಂದ ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್‌ಗೆ, ಲೀಟರ್‌ನಿಂದ

ಮೀಲಿ ಲೀಟರ್‌ಗೆ, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ.

ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪ್ರಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಕಾಳಜಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಚಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

[ಗಮನಿಸಿ: ಇವು CBSE ಸೂಚಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾನದಂಡಗಳು.]

ಪುನರಾಲೋಚನೆ:

ಈ ಇಡೀ ಒಂದು ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಯೋಜನೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದಾಗ, ‘ನಾನು ಏನು ಮಾಡಿದೆ?’ ‘ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾತ್ರ ವನಿತ್ತು?’ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದವು.

ಶೊಕದ ಬಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳೇ, ಅಂಗಡಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದು ಅವರೇ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಅವರೇ, ನನ್ನಿಂದ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಅವರೇ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ್ದು ಅವರೇ.

ಹಣ ಮತ್ತು ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರ, ದ್ರವ್ಯರಾಶಿ, ಪ್ರಮಾಣ, ಉದ್ದ, ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳ ಉಪಯೋಗ, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ಕಲಿತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅವರೇ ಬರದಿದ್ದರು. ಇತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿದ್ದರು. ಬೇರೆಯವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವರದಿಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಪ್ಲಾಟ್‌ಫೋರ್ಮ್ ಬದಲಿಗೆ ಕಾಗದದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚಗೊಳಿಸಿದೆವು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಸಿದ್ದವು.

ಗಣಿತ, ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭಾಷೆ – ಇದೊಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ತರಗತಿ ಎಂದು ನನಗನಿಸಿತು!

ಹೌದು, ನಾನವರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿ, ಬೆಂಬಲಿಸಿದೆ, ನಿಜ. ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ನನ್ನ ಹೆಗ್ಲಿಕೆ. ಉಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನೇಲ್ಲ ಅವರೇ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಒಂದು ಸ್ಟ್ರೋಕ್ ಕಿಡಿ ಹಜ್ಜಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಅದು ಪ್ರಕಾಶಮಾವಾಗಿ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು. ಸುಗಮಗಾರಿಕೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನೇ ನನ್ನದು!

ನಿಶಾ ಅವರು ಈಗ ಬೆಂದಳುಲಿನ ಅಜೆಂಟ ಪ್ರೆಂಟ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಭಾಷಾ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅನೆಂಟ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕಾಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಾಲಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಮನ್ಯವಾರರಾಲಿ ನೇವೆ ಸ್ನಾಯಿಲದ್ವಾರೆ. ಇವರು ಬಹಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸ್ನಾಯಿಲ ರೆಕ್ಯೂಲ್ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದನೆ ಸಂಪಾದ ಮತ್ತು ಜಾರ್ಜೆ ಇವರ ಆನ್‌ಕ್ರೆಟ್ ಕ್ಲೇಟನ್‌ಕು. ಇವರನ್ನು nisha@azimpremjifoundation.org. ಯಳಿ ಸಂಪರ್ಕಸಂಹಿತೆ.